U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. Mgr. Martinou Řehořovou, advokátkou se sídlem Československé armády 287/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2016, č. j. OAM-326/ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 10. 2017, č. j. 43 Az 36/2016 - 98,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Martině Řehořové, advokátce se sídlem Československé armády 287/19, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4 114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu neuděluje žádná z forem mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel podal dne 5. 4. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že na území České republiky žije od roku 2006, naposledy vstoupil na toto území v dubnu 2014, kdy přicestoval autobusem z Charkova do Prahy. O mezinárodní ochranu žádá, protože mu nebyl udělen trvalý pobyt, ale rád by svůj pobyt na území České republiky legalizoval.

[3] Návratu na Ukrajinu se obává z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu, silné korupce a špatné ekonomické situace. V zemi původu mu hrozí pronásledování, protože se narodil v Rusku a Ukrajinci ho nesprávně považují za Rusa. Z tohoto důvodu

se obává, že bude podezříván ze spolupráce s Ruskem, za což může být perzekuován. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je v současné době zdráv, má pouze potíže se srdcem a bolí ho nohy.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku nejprve rekapituloval dosavadní průběh řízení a shrnul skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci. Konstatoval, že žalovaný v průběhu správního řízení postupoval v souladu se zákonem, žádná pochybení neshledal ani v napadeném rozhodnutí žalovaného. Připomněl, že výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Stěžovatel netvrdil žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, proto nelze dospět k závěru, že by byl ve vlasti pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.

[5] Rovněž nebylo prokázáno, že by mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Tento důvod není naplněn ani tvrzením stěžovatele, že se obává pronásledování, protože je Ukrajinci mylně považován za Rusa.

[6] Ztotožnil se se žalovaným, že zde nejsou dány důvody pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (žádnému z rodinných příslušníků stěžovatele nebyl udělen azyl) ani doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu. Stejně tak z popisu zdravotních obtíží stěžovatele nevyplývá, že by jeho v případě byly dány důvody zvláštního zřetele hodné, které by svědčily pro udělení humanitárního azylu (§14 zákona o azylu).

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k novému projednání.

[8] Je přesvědčen, že krajský soud nesprávně vyhodnotil, zda byly v jeho případě naplněny důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Připomíná, že se velmi zhoršil jeho zdravotní stav, podstoupil operaci hemoroidů, a proto byl několik dní hospitalizován v nemocnici. Kromě toho má problémy s pravým kolenem, chůzí, trpí migrénami a bolestmi zad.

[9] Tvrdí, že žalovaný ani krajský soud při rozhodování ve věci nezohlednily podklady založené ve správním spise - především jeho tvrzení o aktuální situaci v zemi původu a odůvodněných obavách z nuceného návratu na Ukrajinu. Stěžovatel totiž uvedl, že se obává mučení nebo jiného nelidského či ponižujícího zacházení, což je relevantní důvod pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu), a z důvodu své čuvašské národnosti a příslušnosti k ruskojazyčné skupině má odůvodněný strach z pronásledování [§ 12 písm. b) zákona o azylu], a to i ze strany orgánů veřejné moci.

[10] Dále, bez jakékoli polemiky se závěry krajského soudu, dodává, že odmítá z důvodu svého věku, zdravotního stavu a smýšlení nastoupit do armády. Navíc mu v případě návratu do vlasti hrozí násilí ze strany ozbrojených skupin obyvatel, které si „dělají, co

chtějí“ a prosazují vlastní zájmy i násilnou cestou. Ukrajinské státní orgány před tímto násilím neposkytují efektivní ochranu.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně zamítnutí pro nedůvodnost. Připomíná, že v kasační stížnosti stěžovatel prakticky nepřinesl nic nového oproti žalobě, a proto jen odkazuje na odůvodnění napadeného správního rozhodnutí, obsah správního spisu, napadený rozsudek (s nímž se plně ztotožňuje) a své vyjádření k žalobě.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[13] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[14] O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Stěžovatel explicitně netvrdí, v čem okolnosti jeho případu splňují kritéria přijatelnosti ve smyslu odstavce [14] tohoto usnesení. Namítá, že žalovaný ani krajský soud při rozhodování ve věci nezohlednily podklady založené ve správním spise - zejména tvrzení o aktuální situaci v zemi původu a odůvodněných obavách z nuceného návratu na Ukrajinu. Kromě toho poukazuje na svůj špatný zdravotní stav, který je podle něj důvodem pro udělení humanitárního azylu.

[16] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením ve věci sp. zn. 1 Azs 13/2006.

[17] První kasační námitka směřuje proti neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel má za to, že mu měl být s ohledem na jeho zdravotní stav humanitární azyl udělen. K otázce udělování humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „[l]*ze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám*

přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory.“

[18] Pokud jde o otázku přezkoumávání rozhodnutí týkajících se humanitárního azylu, k té Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, uvedl, že „[a]*zyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.“*

[19] Udělení azylu z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azylu řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, že „[j]*ednotícím principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl ke svému rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno.“*

[20] Ze závěrů judikatury je zřejmé, že za důvod hodný zvláštního zřetele, pokud jde o zdravotní stav žadatele, lze pro účely udělení humanitárního azylu považovat zvlášť těžké postižení nebo onemocnění a tuto otázku musí na prvním místě posoudit žalovaný v rámci svého správního uvážení. Z obsahu správního spisu, soudního spisu ani z kasační stížnosti nevyplývá, že by stěžovatelova onemocnění dosahovala takové intenzity, jež by odůvodňovala udělení azylu z humanitárních důvodů. Žalovaný i krajský soud se v rámci mezí správního řízení, resp. soudního přezkumu s touto otázkou náležitě vypořádaly. S jejich hodnocením se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a uzavírá, že nepřiznání humanitárního azylu stěžovateli bylo v souladu se shora citovanou judikaturou.

[21] Stejně tak je z napadeného rozsudku zjevné, že krajský soud své rozhodnutí podložil dostatečným skutkovým zjištěním, zohlednil také aktuální situaci v zemi původu i tvrzení stěžovatele o obavách z nuceného návratu na Ukrajinu. V těchto tvrzeních však krajský soud neshledal důvod, který by svědčil pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nebo azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[22] Doplňkovou ochranu lze udělit pro důvodné obavy, že cizinci, který nesplňuje podmínky pro udělení azylu, hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí vážné újmy a on nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany svého státu. Za vážnou újmu se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo

vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[23] Stěžovatel v kasační stížnosti jen obecně namítá, že se obává násilí ze strany ozbrojených skupin obyvatel, na Ukrajině prý za takové situace není bezpečno pro běžné obyvatelstvo, natož pro něho jako nemocného člověka.

[24] V posuzovaném případě nebylo zjištěno nic, co by dokládalo důvodné obavy vzniku vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud v napadeném rozsudku podrobně zhodnotil politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Uvedl, že v době rozhodování o žádosti žalobce na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu. Krajský soud se správně vyjádřil se i k námitce možného útlaku z důvodu příslušnosti stěžovatele k ruskojazyčné skupině obyvatelstva a neshledal ji důvodnou. Nakonec dodal, že ani povinnost vykonat vojenskou službu, ani případný postih v případě odmítnutí nastoupit k jejímu vykonání, nelze vnímat jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

[25] Co se týká aplikace § 12 písm. b) zákona o azylu, považuje soud rozsah odůvodnění žalovaného i krajského soudu za dostačující. Obava stěžovatele z útoků ukrajinských spoluobčanů, kterou nepodložil žádnými konkrétními tvrzeními, nezakládá důvod pro postup dle § 12 písm. b) zákona o azylu (např. usnesení Nevyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Azs 208/2016 – 47), ani jiných ustanovení zákona o azylu.

[26] I otázka hrozby postihu z důvodu příslušnosti k ruskojazyčné menšině byla žalovaným i krajským soudem dostatečně řešena. Krajský soud poukázal na rozhodnutí žalovaného, ze kterého vyplývá, že „[e]*tnickým Rusům, kteří tvoří zdaleka největší etnickou menšinu na Ukrajině, nejsou upírány politické svobody a práva a že ukrajinské orgány se snaží dělat vše pro eliminaci potenciální diskriminace etnických skupin v ukrajinské společnosti včetně ruské menšiny [...] Žalovaný též poukázal na zprávu nevládní organizace Equal Rights Trust ze srpna 2015, v níž se uvádí, že přestože konflikt mezi Ukrajinou a proruskými separatisty na východě země vedl k vytvoření negativnějšího obrazu ruského státu mezi ukrajinskou veřejností, zdá se, že se toto nepromítlo do negativního postoje či chování vůči etnickým Rusům na Ukrajině*“. Nakonec krajský soud dodal, že ze zpráv nezávislých pozorovatelů je patrné, konflikt na východě země sice zvýšil napětí mezi etnickými Rusy a Ukrajinci, avšak Ukrajinci jasně rozlišují mezi svým záporným postojem k ruskému státu a postojem k etnickým Rusům na Ukrajině.

[27] Pro úplnost soud dodává, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ani snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz rozsudek ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 – 46, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Soud

neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 104a s. ř. s.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[30] Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem jako zástupkyně ustanovena Mgr. Martina Řehořová, advokátka se sídlem Československé armády 287/19, Hradec Králové, která ho zastupovala i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif"), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3 100 Kč. Dále jí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč a částka 714 Kč představující 21% náhradu za daň z přidané hodnoty, jíž je advokátka plátcem. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 4 114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu